

Університет

Видання Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

КВІТЕНЬ-ТРАВЕНЬ 2009, №14

ВІДКРИТТЯ ЗДОРОВПУНКТУ

Нещодавно у Прикарпатському університеті відбулося відкриття здоровпункту.

Символічну стрічку перерізали ректор Богдан Остафійчук та міський голова Віктор Анушкевичус.

– Як Вам працюється у новому приміщенні?

З такими словами ми звернулися до завідувача здоровпункту Галини Рубич. Посміхаючись, вона показала на двері, за якими чекають відвідувачі.

– Це щастя, коли працюєш і знаєш, що твоя праця потрібна людям, тебе шанують і допомагають. Так, допомагають, адже завдяки ректорату і профспілковому комітету, особисто п. ректору, в нас відкрилося це чудове приміщення. Ми ще молоді, майже юні, а в нас є шість обладнаних кабінетів, в яких з 14 до 16 години ведуть консультативний прийом висококваліфіковані лікарі: невропатолог, окуліст, лор, кардіолог, хірург, гінеколог. У

перспективі відкриття кабінету УЗД, лабораторії. Тепер ми маємо змогу обслуговувати не тільки студентів, а й усіх працівників університету. Очікуємо на купівлю інструментарію для кожного кабінету, одним словом, працюємо з енергією і бажанням.

Пам'ятайте, ми ще в стані розвитку!

– Що ж, щастя Вам і дякую за розмову!

Любомир Кліщ

ОСТАННІЙ ДИРЕКТОР СТАНІСЛАВСЬКОГО УЧИТЕЛЬСЬКОГО ІНСТИТУТУ

Серед портретів перших керівників нашого навчального закладу привертає увагу людина у вишиваній сорочці. Єдиний серед зображених на портретах, що так явно демонструє свою приналежність до української нації. І це наприкінці 40-х років, коли вишиванка вважалася атрибутом націоналіста! А тут керівник “кузні ідеологічних кадрів”, член КП/б/У – й у вишиванці! Під портретом читаємо підпис: Буяло В.А. 1949-1950 рр.

Коли я став директором Музею освіти Прикарпаття, в експозиції серед колишніх керівників нашого навчального закладу не згадувався директор інституту Буяло В.А. В історичному нарисі

“Івано-Франківський педагогічний інститут”, надрукованому на ротаторі 1965 року, теж не згадується про нього. Та, опрацюовуючи архів Музею освіти Прикарпаття, я натрапив на альбом IV випуску Станіславського учительського інституту 1947-1950 рр., де серед керівництва інституту була фотографія директора Буяло В.А. Його особової справи в архіві нашого університету не виявилось, в обласному архіві теж. Тільки вивчаючи книги наказів Станіславського учительського і педагогічного інститутів за 40-і та 50-ті роки, мені вдалося знайти сліди директора інституту тих років. То ж звернемось до цих документів. “Наказом № 85 по Станіславському

учительському інституту від 10.09.1949 р.

Прийняв до виконання обов'язків директора Станіславського учительського інституту. Підстава: наказ Міністра освіти УРСР Пінчука № 802/к від 3/09-1949 р.

Цього числа здав справи Станіславського учительського інституту новопризначеному директору тов. Буяло В.А.

Підписи: Буяло, Божко.

З цього вишиває, що В.А.Буяло дійсно був офіційно призначений на посаду директора Станіславського учительського інституту. Всі накази і документи, що стосуються діяльності інституту, починаючи від 10 вересня

1949 року й закінчуючи 17 жовтня 1950 року, підписані ним. Із спогадів колишнього студента учительського інституту, пізніше викладача Станіславського педагогічного інституту, Михайла Олексійовича Шаманова директор Буяло був дуже строгий. Називали його генералом. Можливо, він дійсно мав це звання, що не дивно, так як очолити "кузню ідеологічних кадрів" у Бандерівському краї могли призначити і військового високого рангу. До речі, це був єдиний керівник нашого навчального закладу, який займався тільки організаційними справами і нічого не викладав у інституті.

А може тому так його звали, що завів справжню військову дисципліну. Навіть обслуговуючий персонал приймав на роботу з випробувальним терміном і часто після його закінчення звільняв працівників як таких, що не відповідають вимогам трудової дисципліни. З такими ж вимогами ставився і до викладачів. Завідувачів кафедр української мови Михайла Донченка та російської літератури Івана Зуя, учасників війни, офіцерів, довоєнних викладачів інституту за безвідповідальне відношення до своїх обов'язків спершу звільнив з посади завідувачів кафедр, а пізніше і з роботи. За словами М.О. Шаманова тех. працівники та обслуговуючий персонал повинні були зустрічати його, ставши струнко і мало не віддаючи честь. Тому важко було повірити, що Буяло носив "бандерівську" сорочку, а побачивши згадану фотографію, ніяк не міг це пояснити – ніколи не бачив директора у вишиванці. Чи то було намагання вписатися в місцевий колорит, чи провесація – невідомо.

У короткий період керівництва В.А.Буяла в історії нашого навчального закладу відбулася важлива подія: Станіславський учительський інститут із середнього став вищим навчальним закладом – педагогічним інститутом. 23 серпня 1950 року був оприлюднений наказ № 171 директора Станіславського педагогічного інституту: "На виконання наказу Міністра вищої освіти СРСР № 1234 від 24 липня 1950 року, спільного наказу

Міністерства освіти УРСР та Управління у справах вищої школи при Раді Міністрів УРСР № 848/125 від 11 серпня 1950 року іменувати

заочники.

17 жовтня директор підписав наказ про своє вибуття на лікування в Кисловодськ з 18 жовтня до 20 листопада 1950 року, а 23 жовтня 1950 року вийшов наказ Міністра вищої освіти СРСР Кафтанова С.В. за № 543/к та наказ заступника Міністра освіти УРСР Руська О.М. за № 704/к про призначення на посаду директора Станіславського учительського інституту кандидата фізико-математичних наук, доцента Швецова Івановича.

Останній наказ, підписаний Буялом, був про

звільнення старшого лаборанта кафедри фізичного виховання як такого, що не відповідає своїй посаді. І жодного документа про причини звільнення з посади директора В.А.Буяла. Думаю, що причина в зміні статусу інституту, який вимагав керівника з ученим ступенем, а також численні скарги в Міністерство вищої освіти СРСР та Міністерство освіти УРСР на директора інституту.

А відсутність згадки про директора Буяла в історичному нарисі "Івано-Франківський педагогічний інститут", виданому 1965 року, коли в інституті працювали ще люди, які його пам'ятали, пояснюється просто. Виявляється, розділ нарису про учительський інститут писав Михайло Донченко, звільнений Буялом з посади викладача інституту "за відсутністю належної педагогічної освіти та дезорганізацію колективу інституту" і 1952 року за рекомендацією обкому КП/б/У знову прийнятий на посаду викладача української літератури у Станіславський педагогічний інститут. До речі, М.Донченко 1972 року "за незадовільну роботу та грубу поведінку серед викладачів і студентів інституту" був остаточно звільнений з роботи викладача.

Юрій Угорчак

інститут Станіславським державним педагогічним".

Директор Станіславського педагогічного інституту / Буяло /.

За період свого існування Станіславський учительський інститут закінчили і отримали дипломи учителів із середньою спеціальною освітою 1517 чоловік.

На початку вересня 1950 року було створено мовно-літературний факультет зі спеціальностями "Українська мова і література" та "Російська мова і література"; фізико-математичний факультет зі спеціальностями "Фізика і математика" та історичний факультет, а також заочне відділення. 1950 року дипломи спеціалістів-педагогів отримали перші 84 студенти-

РАЗОМ БЕЗПЕЧНІШЕ

«НАТО: 60 років у системі міжнародної безпеки» – на таку тему відбулась науково-практична конференція в будинку вчених Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Науковий інформаційно-аналітичний Центр НАТО Прикарпатського національного університету спільно з Прикарпатським центром політичних та євроінтеграційних досліджень, за підтримки Головного управління з питань туризму, євроінтеграції, зовнішніх зв'язків та інвестицій, а також Івано-Франківської обласної державної адміністрації зосередили спільні зусилля на організації 60-річчя зі створення Північноатлантичного Альянсу. Метою конференції було не тільки глибше ознайомити присутніх із діяльністю цієї організації, а й означити основні шляхи, пріоритети й перспективи розвитку нашої держави в її русі до світової колективної безпеки.

Привітали учасників форуму проректор з наукової роботи Іван Миронюк та заступник начальника управління з питань євроінтеграції Зіновій Мазур. Останній відзначив актуальність питання, яке повинно щораз спрямовуватись у правильне русло задля створення хорошого іміджу як усередині нашої держави, так і на світовій арені.

Колишній Надзвичайний і Повноважний Посол України, завідувач кафедри міжнародних відносин, кандидат історичних наук Петро Сардачук заявив, що ми відзначаємо насамперед «ювілей мудрості» – 60 років безконфліктної діяльності НАТО. У цьому віці людина вже набирається певного досвіду, має свої установки та орієнтири, якими керується в тій чи іншій ситуації, її погляди вже більш зважені, обдумані та прораховані...

У вступній доповіді один з організаторів – директор Наукового інформаційно-аналітичного центру НАТО, начальник науково-дослідної частини, доцент кафедри політології, кандидат політичних наук Олег Білоус розповів про історію організації Північноатлантичного Альянсу, зазначивши, що створене НАТО було тому, що у відносинах держав антигітлерівської коаліції панувала взаємна недовіра. Саме тому суттю Договору і стала колективна безпека. Сучасна стратегія орієнтується на світ з метою безпеки, закликаючи до пошуку компромісів та прийняття

одноголосних рішень. Змінюються загрози і виклики, але способи, методи і засоби реагування залишаються незмінними. Тому девіз трьох мушкетерів «Один за всіх, і всі за одного» залишається стратегічним принципом співробітництва з партнерами, в якому напад на одну із держав Альянсу означає і напад на всю організацію колективної безпеки й оборони (ст.5 Вашингтонського договору). Найважливішою метою НАТО є збереження незалежності та територіальної цілісності її членів, гарантування безпеки і миру в євроатлантичному ареалі, захист демократії та прав людини. Предметно, що головні рішення НАТО приймають не військові, а політики, які представляють свої країни. Процедура голосування взагалі не застосовується – усі рішення приймаються лише шляхом спільної згоди, консенсусу.

Наголосив Олег Михайлович й на тому, що в НАТО не входять за власною волею. У статті 10 Північноатлантичного Договору сказано, що туди запрошують. А для цього потрібен системний інтенсифікований діалог, спільна позиція української еліти.

Росія давно співпрацює з НАТО, тому ми повинні мати свою позицію, не відставати від Європи й від країн-сусідів, які вже давно святкують об'єднання з безпековою світовою спільнотою.

Відвертою, динамічною й дещо радикальною виявилась доповідь голови Всеукраїнської громадської організації «Україна в НАТО», депутата обласної ради Юрія Романюка, який сказав, що сьогодні, «з таким Президентом як у нас», ми навіть не можемо думати про членство в організації міжнародного безпекового Альянсу. Говорячи про перспективи вступу нашої країни в НАТО, зауважив, що все залежить від того, кого оберуть на виборах: якщо перемогу отримають сили, які будуть дотримуватись курсу європейської інтеграції, то шанси в нас є, певні кроки на цьому шляху будуть зроблені, але якщо переможе Партія регіонів, проросійського спрямування її політики нам не уникнути. Тоді принаймні до 2020 року про Вступ нам навіть думати не доведеться. Як відомо, раніше в прогнозах українських та західних експертів як найімовірніший рік вступу до Північноатлантичного Альянсу названий 2008-ий. Однак візит 2007 року тогочасного прем'єр-міністра Віктора Януковича до Брюсселю, де він серйозно заявив, що ніяких поривань, планів чи претензій

щодо вступу до НАТО в Україні немає, став справді холодним душем для всієї європейської спільноти й значним відкатом у минуле України. Пояснив студентам пан Романюк і те, чому зараз дії України блокуються Францією, Німеччиною, державами Бенілюксу, Данією та Іспанією. Проектуючи почуті дані на ситуацію в Україні, мимоволі виникає питання: хто ж формує нашу політику – Кремль чи Банкова? Можна повністю погодитися з думкою пана Юрія, що цинізм у політиці, яким керується сьогодні Росія, нагадує політику 30-х років. Усім відомо, до чого вона привела... І коли тепер із уст комуністів чуємо заклики, що НАТО пора на пенсію, важко зрозуміти, чиї інтереси вони обстоюють: рідні, українські, чи нав'язані, прокремлівські...

На сьогодні двері НАТО залишаються для нас відкритими. Питання в тому, наскільки широко і як довго вони ще такими залишатимуться, адже нам слід бути готовими до того, що рано чи пізно виникне питання (а перші дзвоники до цього вже є) перетворення кількості в якість. І це потрібно зрозуміти як певний натяк України та Грузії, котрі можуть ніколи так і не вступити в безпековий альянс.

У ході дискусії основною внутрішньою проблемою на шляху наближення України до безпекового Альянсу виявилась проблема системності інформування населення, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи, дискусійних клубів, круглих столів, а також постійна робота обласних та місцевих рад, на яких лежить уся відповідальність дій за виконання вимог приєднання та членства в системі міжнародної безпеки. І хоча, за словами пана Романюка, наразі виділяється 70-80 тисяч гривень, ми бачимо нульову роботу з роз'яснення та інформування громадськості щодо доцільності приєднання.

«А що ми отримаємо, якщо приєднаємось до НАТО?» – таке запитання, зі слів директора Івано-Франківського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, депутата обласної ради Богдана Волошинського, турбує сьогодні пересічних громадян. «У сучасному світі існує безліч акцій: коли ти придбаш щось одне, а тобі дають ще одне, чи ще щось у подарунок і т.д.»

Варто сказати, що це питання

виявилось досить дискусійним. Пан Волошинський обстоював думку, що ми повинні дивитися не на те, що ми отримаємо в разі вступу, а на те, що можемо дати для колективної безпеки: небоездатну армію (?), низькі дотації з державного бюджету на ВПК(?). Основна думка полягала в тому, що ми повинні бути не тільки споживачами безпеки, але і її постачальниками. Позиціонував йому доцент кафедри конституційного, міжнародного

в практичне поле нашої спільної діяльності.

Цінність конференції полягала ще й в тому, що виступити мали можливість не лише представники влади, громадських організацій, проректори, викладачі, але й студенти, які, власне кажучи, і були головними модераторами дискусії: генерували нові ідеї, критикували невиконані обіцянки облради та, врешті, пропонували свої, альтернативні шляхи

молоді в процесах НАТО тощо. Крім того, були присутні представники Спільки молодих політологів і «Центру політичних студій». Представник «Центру політичних студій» Дмитро Чуйко виразив думку чи не всього студентства не тільки нашого університету, міста, області, а то й України, говорячи, що насправді проблема не у вступі чи не вступі до НАТО, а в політизації цього та багатьох інших питань, що стосуються нашого суспільства:

і адміністративного права Прикарпатського національного університету, кандидат юридичних наук Вадим Кошеваров, позиція якого полягала в тому, що вступ до НАТО дає широкі можливості для залучення інвестицій, різних євроатлантичних проектів та програм не тільки у сферу військового комплексу, а й у підтримку економіки нашої держави загалом.

Чому нині існує негативний образ НАТО? Тому, що формувався він протягом довгих років існування Радянського Союзу, і навіть за десятиліття нашої незалежності ми не можемо так швидко трансформувати нашу свідомість на нові реалії і виклики, що кожного дня, місяця чи року постають перед українською державою. Проте, за словами пана Зіновія Мазура, «кожен з нас сам вирішує свою позицію, а подібні зустрічі дозволяють вибудувати єдину думку», й активна участь студентства в цьому процесі дозволить перенести такі думки

вирішення тих чи інших питань. Серед головних пропозицій молоді були підтримка та сприяння діяльності громадських організацій, запровадження традиції проведення дня Євроатлантичної інтеграції (поки що студенти, представники облради та громадських організацій зійшлися на даті 22 листопада, якраз після міжнародного дня студента), проведення акцій, тренінгів щодо інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення, яку в ролі волонтерів можуть проводити студенти-політологи нашого університету.

Серед молодих дискусантів і співоробітників Прикарпатського центру політичних та євроінтеграційних досліджень Наталія Марчук з доповіддю «Криза української ідентичності в НАТО» і студенти Інституту Історії і політології Лілія Стефінів з ґрунтовною доповіддю про офсетні процесив Україні; Василь Кедик, який досліджував питання зацікавлення

«Ми не можемо відійти від практики вождизму, від тих архаїзмів та стереотипів, які нав'язувались нам упродовж багатьох років. У нас немає чесних єдиних правил гри, яких би дотримувалась уся наша сучасна політична еліта... Тому й відбувається двополюсність думок, розкол між Заходом і Сходом.

Окремі сили кажуть, що нам потрібен референдум для вирішення питання про вступ у НАТО. Та не потрібен нам ніякий референдум! Для початку вирівняймо суспільну думку щодо проблеми, сформуємо єдину ідею, позицію, яка підтримувалась би більшістю населення. Наша біда в тому, що немає єдиних правил гри, кожен вибирає власний маневр, стратегію і тактику, керуючись не загальнодержавними, а окремими партійними чи особистісними інтересами».

Наталія Криворучко

Студенти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника взяли участь у II Молодіжному форумі загальнонаціональної стипендіальної програми «Завтра.UA»

У квітні було оголошено результати конкурсного добору Стипендіальної програми «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука за 2009 рік. Програма спрямована на те, щоб талановита студентська молодь знайшла гідне свого інтелектуального та професійного рівня місце у різних сферах науки, економіки та суспільного життя країни і стала рушійною силою прогресивних змін в Україні.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника вже другий рік поспіль бере участь у цій програмі і продовжує показувати високі результати. 2009 року 13 студентів нашого університету стали стипендіатами Стипендіальної програми «Завтра.UA».

Добір стипендіатів Програми відбувається за результатами відкритого загальноукраїнського конкурсу, що проходить у три етапи: подача документів; розгляд фаховими експертами конкурсних

робіт студентів за принципом: кожна роботу незалежно оцінюють трое фахових експертів; оцінювання особистісного потенціалу учасників. Перша зустріч стипендіатів 2009 року проходила з 16 до 19 травня під егідою другого Молодіжного форуму загальнонаціональної стипендіальної програми «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука.

Подія зібрала 318 кращих студентів України — переможців цьогорічного відбіркового конкурсу, до яких приєдналися стипендіати минулих років.

Одним з головних завдань Форуму цього року стало стимулювання громадської активності студентів та залучення талановитої української молоді до соціальних ініціатив, спрямованих на розвиток країни та суспільства. Тож, стипендіати розробляли соціальні проекти в таких галузях як культура, освіта і наука, спорт і здоровий спосіб життя, екологія, соціальна та психологічна підтримка дітей і підлітків.

У результаті роботи Форуму стипендіатами було розроблено понад 20 соціальних проектів, 7 з яких було допрацьовано та фіналізовано спільно з відомими успішними українцями. Партнерами

стипендіатів «Завтра.UA» в роботі над проектами стали Святослав Вакарчук, Павло Гудімов, Кирило Дмитрієв, Віталій Кличко, Андрій Курков, Лілія Подкопаєва, Олег Скрипка та Сергій Тигіпко. Під час представлення проектів на фінальній церемонії гості Форуму зголосились підтримати реалізацію спільно розроблених ініціатив.

Довідка

Цього року конкурс для участі в Стипендіальній програмі «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука проводився вже втретє. До нього долучились близько 1500 студентів з понад 100 вищих навчальних закладів України 4-го рівня акредитації. В результаті трьох відбіркових турів стипендіатами програми стали 318 студентів. Таким чином конкуренція становила 5 чоловік на місце. Від Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника в конкурсі взяли участь 25 студентів, 13 з яких стали стипендіатами.

Наталія Марчук

ЖИТТЯ – ЦЕ РУХ, РУХ – ЦЕ ТАНЕЦЬ

Ви знаєте, яке свято відзначає вся міжнародна спільнота 29 квітня?

Ні, не варто заглядати в календар чи вводити у пошуку google цю дату. Саме цього дня 1982 року міжнародна організація ЮНЕСКО прийняла рішення, за яким у день народження французького балетмейстера Жана Жоржа Новера, реформатора й теоретика хореографічного мистецтва, увесь танцювальний світ відзначає своє професійне свято. Звичайно, хотілося б привітати й наших танцюристів Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету.

Отож, Міжнародний день танцю!

Чи багато ми знаємо про цю подію? Насправді навіть не кожен танцюрист – професіонал чи аматор, чув про цю визначну для танцювального світу дату. Попри це ми спробували хоч на мить зазирнути в містерію чарівного і загадкового слова «танець». Тому й запросили до слова Президента Ліги спортивно-бального танцю, члена Президії спілки громадських організацій спортивного танцю України, суддю Вищої та Міжнародної суддівської категорії, Президента клубу

спортивно-бального танцю «Грація» Михайла Дульського.

– Найперше хотілось би запитати: а що для Вас означає танець?

– Танець – це те, без чого я не бачу себе в житті. Це можливість відтворити і вилити свої емоції: чи то позитив, радість, чи то поганий настрій і сум. Танець – це розрада.

Прийшовши в залу, забуваєш про буденність. Танець – це щастя. Не можу сказати, що він усе, але це дуже велика половина мене. Знаєте, у росіян є такий вислів «Нам песня строить и жить помогает», у даному випадку йде мова про танець.

– Ви, суддя Вищої категорії, можете судити про рівень професійної підготовки танцюристів нашої області у порівнянні з іншими великими містами України.

– Як суддя вищої категорії я присутній на багатьох змаганнях як нашої області, так і за її межами. Тому бачу, як розвивається і наша область, і наші танцюристи. Порівнюю і роблю висновки. По-перше, у кожній області свої хороші пари. Але є різниця в кількості таких пар. Я вважаю, що в таких областях як Київська, Харківська, Донецька, з їх мільйонними містами кількість таких пар більша, ніж у нас. А по-друге, багато залежить й від фінансового становища пар того чи іншого міста або області. Якщо пари інших міст можуть собі дозволити значно більше, ніж можуть собі дозволити пари нашої області, відповідно їх там і більше. Хоча наші пари

успішно, дуже успішно змагаються з донецькими чи харківськими, разом з ними потрапляють до фіналу, ведуть боротьбу за призові місця, або й вибувають разом з ними. Та їх не так багато в нашій області.

– А чи знаєте Ви, скільки спортивно-бальних клубів у нашій області? І наскільки взагалі розвинене мистецтво бального танцю на Прикарпатті?

У Івано-Франківську є сім-вісім хороших клубів, тих клубів, які вже достатньо відомі. В області таких до двадцяти. Справа в тому, що саме вважати клубом спортивно-бального чи бального танцю. Тобто є клуби, які займаються концертними номерами, а не вихованням спортсменів, а є клуби, які поєднують і виховання спортсменів і концертні номери. Наш клуб належить до останніх. Ми наполегливо працюємо, займаємо призові місця на професійному рівні, а в той же час робимо концертні номери, шоу-програми. Мені особисто це подобається робити. Тому й танцюристи попадають під мою гарячу руку.

– Відомо, що один із славновісних танцюристів країни Влад Яма пообіцяв створити Івано-Франківську школу бальних танців? Яка ваша участь у цьому проекті?

– По-перше, він не тільки пообіцяв, він уже її створив. А по-друге, я був запрошений Владом як один із викладачів цієї школи, і зараз у нас йде плідна співпраця – я викладаю в цій школі.

– Ваша думка про сучасну молодь і перспективу участі її у мистецтві бального танцю? Чи є інтерес, зацікавлення, бажання працювати, ставати професіоналами?

– Інтерес є, однозначно. Якщо говорити про вік 16, 17, 18 років – дуже велика частина зайнята своїми проблемами і їх влаштовують тільки дискотеки. Інша ж частина після проекту «Танці з зірками», «Зірки з танцями», «Танцюй для мене», «Навчально як усі», повернулася до навчального процесу. Звичайно, це не спорт, адже вони ставлять за мету перш за все навчитися рухатися, пластики тіла, навчитися в першу чергу того, що називається мистецтвом танцю та естетики. Але якщо ми говоримо саме як про спорт, то, самі розумієте, будь-який спортсмен задля результату повинен

обмежувати себе у всьому іншому. Тобто він ставить собі за планку танець як спорт і тоді він змушений жертвувати чимось іншим. Таких людей небагато. І це, напевно, теж нормальне явище.

– До чого привчає танець?

– У першу чергу до естетики, до вміння вести себе, до вміння передати свої емоції, до можливості

розкрити себе, свій внутрішній світ. Тому що в кожного він достатнього багатий, тільки не всі це відкривають і показують. А це дуже важливо в наш час. Танець – це вміння бачити світ красивим. Вміння показати себе, побачити щось приємне, хороше в людях. Це і мистецтво поведінки. Не дарма кажуть «леді і джентельмени». Я вважаю, кожен хлопець, чоловік, який поважає себе, змушений почуватися джентельменом. Як і кожна дівчина чи жінка повинна бути леді, і коли вона це відчуває на паркеті – це дуже класно.

– Як сьогодні держава ставиться до спортивно-бального мистецтва? Чи підтримує обласна рада, мерія? Як конкретно відчуваєте це Ви: чи виділяються кошти на організацію конкурсу, фестивалю?

– Так як ми клуб міський, нас підтримув в першу чергу міське Управління спорту на чолі з Віталієм Матешком. Дуже позитивно ставиться до наших змагань, оскільки клуб як організатор двічі на рік проводить змагання, а раз на рік у рамках змагань у нас проходить фестиваль-шоу концертних програм. Вони намагаються допомогти, незважаючи навіть на ситуацію, що

складається в країні. Отже, співпраця йде досить плідна. Управління культури також намагається допомогти – запрошують на святкування днів міста та інших мистецьких заходів.

– У танець Ви змушені вкладати шалену працю й сили. Чи варто, як гадаєте?

– Варто. Мінімум як для того, щоб бачити щасливі обличчя своїх учнів і учениць. Мінімум як для того, що коли проходить час, тобі кажуть дякую, тебе зустрічають на вулиці, перебігають вулицю для того, щоб тебе обняти, тобі пишуть смс-повідомлення на будь-які свята з різних куточків України. Варто через ті моменти, коли пара, з якою ти працюєш, зводяться на п'єдестал, займаючи якесь місце, підбігає до тебе, обнімає і сказати нічого не може, але радість аж переповнює. Варто задля тих десяти чоловік, а чи цілої залі, які приходять подивитися на твою працю, визнають твої постановки, твої композиції.

Вже заради цього варто

створити!

Від себе тільки додам, що танець – це суть кожного з нас. Так як першою мовою спілкування були певні рухи, міміка, жести наших предків, так і ми, часто непомітно навіть для самих себе виражаємо свої почуття, емоції в танці. Коли приходиш на паркет – перестаєш думати хто ти, про те, який у тебе соціальний статус чи вік, які нагальні проблеми тобі потрібно вирішити – ти просто піддаєшся незвіданій, ніби містичній силі свого тіла, і абсолютно відключаєшся від буденного світу.

Прилучіться до прекрасного, і ви обов'язково відчуєте, що можете виразити набагато більше, ніж словами, які часто стримують нас через певні нав'язані суспільні ролі, норми чи стереотипи. У танці ви зрозумієте себе справжнього, відчуєте свою внутрішню духовну силу, міць і піднесення. І вже повертаючись з чергового заняття у «світ прийдешній», зможете на повну силу відчувати, творити й любити...

Наталія Криворучко

УНІВЕРСИТЕТ ВІТАЄ ВETERANІВ

У кафе "Гаудеамус" людно і гамірно. Сьогодні тут зустрічаються ветерани Великої Вітчизняної війни – колишні працівники нашого університету. Атмосфера більш ніж гостинна, адже такі зустрічі "споріднених душ і сердець" відбуваються тільки раз на рік у День Перемоги, а з кожним роком тих, хто пройшов крізь горнило війни, стає все менше, а тому кожна мить цього свята – неповторна, зворушлива і закарбовується в пам'яті на довгі роки.

До запрошених з вітальним словом звернувся ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, член-кореспондент НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор Богдан Остафійчук. Він привітав присутніх з великим і світлим Днем.

"Ця перемога, – наголосив п. ректор, – дісталася завдяки неймовірним труднощам, які випали на долю нашого народу, мільйонів скалічених, ув'язнених, полеглих. І Ви, наші друзі, як ніхто інший знаєте ціну перемоги, бо вижили, щоб і надалі вносити свою лепту у важливу і таку потрібну справу – виховання молоді. Дивлюся на Вас, – продовжує зворушено Богдан Костянтинович, – і радію, що Ви сьогодні з нами, як уособлення віри у невідворотне краще майбутнє нашої України."

Слова керманіча університету зворушили присутніх до сліз, бо і його родину не обминула війна, хоча свої сльози намагався приховати за щирим потиском рук, грошових винагород, букетів квітів, які йому допомагав вручати проректор з навчальної роботи, професор Володимир Чобанюк.

Свято продовжується підняттям символічних "фронткових стограмівок", звідусіль лунають побажання Миру, Здоров'я, Довголіття. То ж будьте щасливі і живіть ще довго-довго на радість нам, хто сьогодні за цим столом і хто далеко від нас, усі, хто виборів для нас це право на щастя – жити у Мирі на рідній землі!

Любов Максимів

ЩО ПИСАЛИ ПРО СВЯТО МАТЕРИ УКРАЇНСЬКІ ГАЗЕТИ 80 РОКІВ ТОМУ

Свято матері? Як то, пощо, чому? запитають не одні з нас.

І не дивниця!

Ми ж так привикли брати від матері все, не даючи взаміну нічого, що й зрозуміти "День Матери" не в силі. Вона за те все, що робить для нас, ніколи нічого не жадає. Від першого дня, коли починається життя наше, беремо її здоров'я, силу, молодість, красу..

"Мамо, дай їсти!" — кличе дитя, — іноді коли ще й говорити не вмів, а лише плачем виявляє свої бажання, — і мати, забуваючи за свій голод і спрагу, все віддає дитині.

"Мамо, дай одягнутися!" — і вона скидає з себе останню свитину, щоб лиш було в що облекти своє дитя.

"Мамо, дай змогу вчитися, я світла, знання хочу!" — і мама відмовляє собі в усім, зрікається зі всіх прав до власного життя, працює понад силу, щоб лиш своїй дитині забезпечити ліпше майбутнє.

А коли дитина вже стане на власні ноги, як часто тоді кидається на адресу матері жорстоке слово: "Це не для тебе, мамо! Ти цього не розумієш!.." Як легко кидається свої рідні пороги, а з ними й ту, що з такою найвищою посвятою виправляла нас у широкий світ.

І лиш, коли дочка похилиться над колицкою свого власного дитяти, згадає долю матері своєї й питає тривожно своє ангелятко: „А що ж би я робила, коли б колись ти мене теж забуло?»

І лиш коли син зазнає кривди від облудного друга, хитрої любки, — тоді й він згадає свою матір, згадає це найвірніше, найтепліше матірнє серце.

І лиш тоді почуємо, чим була для нас матір, коли станемо на порозі дому, з котрого в труні винесено тлінні останки матері. Хоч би лишився батько і вся родина, хоч би хата рідна була палатою, ви неодмінно почувете одно: пуста вона, улетів дух, що оживляв у ній все... Порожня – бо нема в ній мами.

Але в додаток до всіх посвят і важких обов'язків матері нинішня доба вимагає від української матері ще одної найбільшої посвяти: виречення свого дитяти на річ вищої від неї Матери — на річ України.

До матері, до жінки кличе сьогодні батьківщина: "Влий в душу дитини своєї стільки горячої любови до України, щоби жар її стопив її кайдани!.."

Колишучи на колінах своє наймиліше дитя, вчи його, що ніколи не буде самотнім сиротою той, хто є добрим сином чи дочкою для свого народу. Виправляючи в світ кохане дитя своє, скажи йому, українська мати: "Всі болі, завдані мені, прошу — тільки зради батьківщині нашій мені не вільно простити..."

Отже, зрозумійте, малу хвилину розради хочемо в той день дати нашій многотраждальній українській матері. І силу хочемо влити в душу її до того, щоб взнеслася вона на найвищий щабель, доступний жінці-матері; щоб передала вона своє велике героїчне серце своїй дитині і щоб навчила її найвищої посвяти: — над життям любити страждаючу в неволі нашу велику Матір-Україну і не вагатися перед найбільшою жертвою, якої вимагало б її визволення.

НАЙДОРОЖЧА

Рідна мамо моя, тиха ластівко сива,
Твої очі ласкаві часто сняться мені.
Ти всміхалась не раз у дитинстві
щаслива,
Колицкові ночами співала пісні.

Пам'ятаю, як йшли ми розквітчаним садом –
Ніжно падав на трави з віття яблуні цвіт,
Ти дивилась на мене так лагідно й радо,
Вікривала чарівний й незвіданий світ...

Пам'ятаю я темні і ніжні долони,
Твої коси, що пахли розмаїттям лугів...
Посріблилися, нене, чомусь твої скроні
За тривогами й болями довгих років.

Пролетіли літа й вже підкралася осінь,
Жовтим листям опала на отчий поріг.
Сином рідним спішусь,
Як до березня просинь,
Щоб тобі поклонитися серцем до ніг.

Поспішаю, спішуся, найдорожча,
рідненька,
Щоб торкнутись устами натруджених
рук.
Найрідніша на світі, моя дороженька,
Ти пробач, більш не буде, не буде
розлук!

Рідна мамо моя, тиха ластівко сива,
Твої очі ласкаві часто сняться мені.
Ти всміхалась не раз у дитинстві
щаслива,
Колицкові ночами співала пісні.

**Борис Степанюк,
вчитель-вихователь
Обласного ліцею-інтернату
для обдарованих
дітей із
сільської місцевості**

В. Стефник за одну ніч написав "Новину"

Глумилась буря, перлась в двері,
Басисто гримали громи,
А він, як схимник над папером,
Всю ніч – на подиху жури.

Село заснуло безпорадком,
Від вбивчих слів пекла душа,
Кричала думка: "Як міг батько
Втопити доньчине життя?"

Ковток води застряг у горлі,
В вікні заблискало, а він –
З кутка в куток, убитий горем,
Шукав страждань людських глибінь.

То де ж межа отого годі,
Що в хвилину розум відніма
При всім своїм сільським народі?
Й торкнув правицею пера.

І пронеслась по хаті буря,
Страшніш від тої, за вікном.
Сльозою капала зажура,
Переплітаючись із сном.

І що не слово – голка в грудях,
У серці – гори тягару...
Бо як сказати має людям
Про ту жахливу новину?

І як сказав! – В одну сторінку
Вмістив краян безвихідь зла,
Та так вражаюче, так гірко,
Що твір і нині – "Новина".

Любомир Кліщ

СИНЯ КНИЖЕЧКА

"Отой Антін, що онде п'яний
викрикує на толоці, був все життя
нещасливий. Все йшло йому з рук,
а ніщо в руки. Купив корову, та й
здохне, купив свиню, та й решетину
дістане. За кожний раз отак.
Але як умерла йому жінка, а за нею і
два хлопці, та й Антін як не той став.
Пив, а пив, а пив; пропив букату поля,
пропив город, а тепер хату продав.
Продав хату, взяв собі від вїта синю
книжку службову та й має йти десь
найматися, служби собі шукати".
"Синя книжечка" – новела,
що увійшла до першої збірки,
опублікованої під такою ж назвою
у Чернівцях у "Праці". Новели,
що ввійшли до збірки, принесли
Стефанику популярність не тільки

він правдивий талант".
Леся Українка визнала у Стефаника
природний талант, якому "не
прийшлося шукати наважання
дороги, як Федьковичеві, ні боротись
за своє літературне існування, як
О.Кобилянській".
Кожна його новела – це картина
трагедії селянського життя,
невимовної туги від розлуки з
рідною землею.
Прозове слово Василя Стефаника
стоїть поруч з вогняною поезією
Тараса Шевченка. Його нариси,
як найкращі народні пісні, в
котрих нема жодної риторики,
ані сентиментальності, тільки...
дійсність сумна, але скупана в золоті
найчистішої поезії", – похвально
відгукнувся про творчість Стефаника
Іван Франко.
Василем Стефаником та його
творчістю захоплювався народний

на Україну, але й за її межами. Він
вагомо представив у літературі
той куточок краю, де Прут і
Черемош подають собі братні руки.
Редактор престижного польського
журналу "Zycie" С.Пшибишевський,
прочитавши у захопленні новели
покутянина в польському перекладі
В.Морачевського, сказав: "... Те,
що я прочитав, було для мене зразу
ревелациєю величезного таланту.
Вихований на європейському
письменстві, я був просто зчудований
відкриттям, яке я зробив".
"Бачу в нім правдивий талант, –
писала О.Кобилянська у своєму
листі до О.Маковоя 30 травня 1898
року, – держімо його, бо в нього
будучність... Пише з життя, а помимо
того, яка сила поезії пробивається з
тих дрібоньких праць.
Оскільки я на тих речах розуміюся,

художник України Василь Касіян.
"... Пригадую, я був учнем старших
класів реальної школи, коли Василь
Стефаник виступав на вічах і
виголошував промови про Шевченка
біля символічних могил поетові, які
селяни насипали по селах Галичини,
а також на Шевченківських вечорах,
і мені запам'яталися такі його думки:
"Читайте його слово, шукайте тої
дороги, йдіть нею, щоб з вас були
найтвердіші. Беріть на коліна діти
ваші, як їдете до Канади, та впоюйте
в них слова Шевченка...".
"Є два майстри слова в нашій
літературі, яких я не можу читати
без сліз, – це Шевченко і Стефаник",
– писав В.Касіян.
Під девізом виходу у світ "Синьої
книжечки" і проходило цьогорічне
святкування 138 роковин з дня
народження Василя Стефаника. Як і
кожного травневого 14 числа у

Снятині за ініціативою поета, голови районної "Просвіти" Мирослава Попадюка проходили "Стефаникові читання", на яких з рефератами виступили директор видавництва "Прут-Принт" Володимир Карий, учитель-краснавець Василь Харитон, директор Літературно-меморіального музею Марка Черемшини Руслана Кіресва, автор цієї статті та ін. Учасники читань поклали квіти до пам'ятника Василю Стефанику в Снятині. Продовжувалося святкування на батьківщині письменника в Русові. На могилі Василя Стефаника відбулась панахида за всю родину письменника, що відійшла у вічність. Перед численною громадою русівчан, що зібралася біля його Музею-садиби, виступили директор Літературно-меморіального музею письменника Марія Косменко, правнук Василя Стефаника Василь Стефаник, який проживає і працює у Львові, сільський голова Русова Олексій Стефаник. Силами аматорських колективів села і району для присутніх був організований великий концерт.

Тут з доповіддю виступив доктор філологічних наук, професор, директор Інституту філології Прикарпатського національного університету імені Василя

та Романові Піхманцю за книгу "Іван Франко і Василь Стефаник: Взаємини на тлі доби". Лауреатів привітали голова обласної Спільки письменників України

Стефаника, лауреат Стефаниківської премії Степан Хороб. Заступник

Євген Баран, голова обласної телестудії "Галичина" Ольга Бабій, начальник обласного управління культури Володимир Федорак, голова обласного товариства "Просвіта" Петро Арсенич, голова Русівської сільської Ради Олексій Стефаник, заступник голови Городенківської райдержадміністрації Степан Михайлюк та ін. На урочистостях колективи художньої самодіяльності села та району виступили перед гостями з великим концертом. Своїми піснями потішив присутніх лауреат Стефаникової премії ансамбль "Росинка" Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Подальше святкування відбулося в селі Серафінці на Городенківщині, батьківщині Євгенія Бачинського, що була, як пише В. Стефаник, його першою любов'ю і сестрою його найкращого товариша з Коломийської гімназії Левка Бачинського. Учасники святкування поклали квіти до пам'ятника Тарасові Шевченку, що стоїть у селі на високому пагорбі. Святкування продовжувалося в Будинку культури.

голови облдержадміністрації Василь Гладій та перший заступник голови обласної Ради Зіновій Береговський вручили дипломи літературної премії імені Василя Стефаника цьогорічним переможцям конкурсу в номінації "Художня література" Василеві Бабію за книгу "Королеви європейських престолів"; у номінації "Документальна і науково-критична література" Василеві Нагірняку за книгу "Во славу Золотого Тризуба"

Теофіл Виноградник,
почесний член Національної
спільки краснавців

18 ТРАВНЯ – ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ МУЗЕІВ

На Прикарпатті діє 16 державних і 100 громадських музеїв. У них на збереженні є понад 270 тисяч експонатів. Упродовж 2008 року їх відвідали майже 450 тисяч осіб. Було відкрито понад 240 виставок, організовано 7000 екскурсій.

2004 року для відвідувачів відкрив двері Історико-краєзнавчий музей селища Печеніжин, що у Коломийському районі. 2006 року в селищі Верховина відкрито Музей “Гуцульщина”, у місті Яремче – Музей етнографії та екології Карпатського краю. 2008 року почав працювати Музей народної творчості Михайла Струтинського у місті Косів. З нагоди відзначення 100-річчя з дня народження ОУН С.Бандери у селі Старий Угринів урочисто відкрито оновлену

реекспозицію меморіального комплексу, у створенні якої активну участь взяли науковці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові збірники, журнали, періодичні видання помістили на цю тему понад 100 публікацій. Працівники музеїв взяли участь у п’яти міжнародних конференціях, де виступили з доповідями і науковими повідомленнями.

Важливе значення у популяризації українського мистецтва мало відкриття 2008 року в Івано-Франківському обласному художньому музеї персональних виставок видатного художника Івана Марчука та Знегоду в мистецькому світі Дмитра Стецька.

Проведені акції “Повернуті з небуття” та “Відреставровані шедеври” дали виток розвитку і підтримці реставрації безцінних творів сакрального мистецтва і стали першим кроком у реалізації масштабного проекту “Врятуймо шедеври разом”. Презентація відбулася на відкритті виставки 17 липня 2008 року в Івано-Франківському краєзнавчому музеї.

До 90-річчя Західно-Української Народної Республіки в Народному музеї освіти Прикарпаття нашого університету демонструвалась фотодокументальна та художня виставка “Педагоги Прикарпаття – учасники визвольних змагань 1918-1920 років”. Деякі експонати та фотографії з неї демонструвались у Києві на виставці, присвяченій 90-річчю возз’єднання ЗУНР і УНР.

Знаковою подією на Івано-Франківщині стало повернення 234 експонатів декоративно-мистецьких

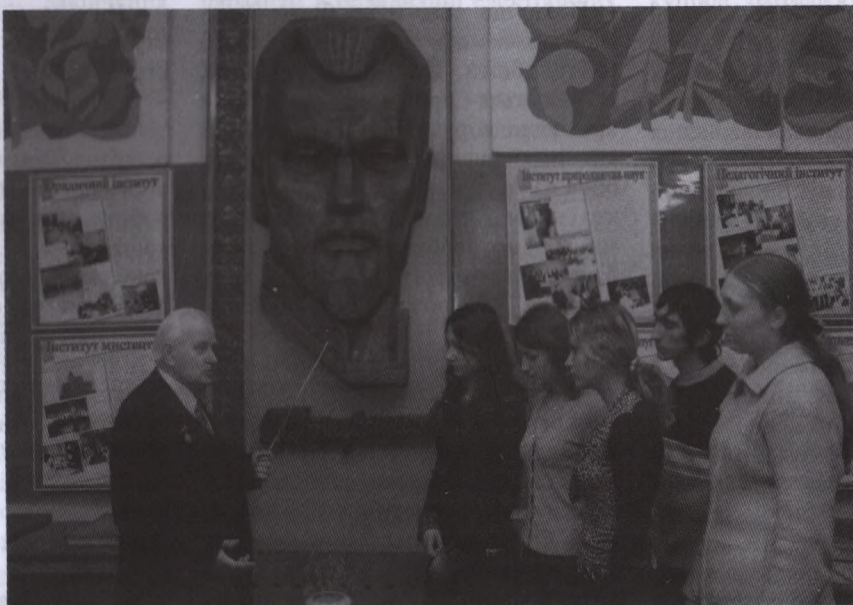
українсько-англійський каталог “Музейне коло Прикарпаття”, де окрему сторінку присвячено Народному музею освіти Прикарпаття.

Музеї є методичною і практичною базою для проходження практики з краєзнавства, етнографії народно-декоративного мистецтва як для студентів Прикарпаття, так і закордонних студентів.

Через нестачу експозиційних площ музеї експонують усього 2% своїх колекцій, тому питання показу

музейних колекцій залишається актуальним, і виставкову роботу, особливо показ фондів колекцій, слід активізувати.

Для визначення та поступового вирішення найбільш болючих проблем

виробів славних митців нашого краю, що впродовж 17 років експонувалися в музеї міста Сато-Маре (Румунія).

Спільно з Регіональним туристично-інформаційним центром управління культури облдержадміністрації з метою розвитку музейної галузі регіону реалізувало проект “Музейне коло Прикарпаття” (за підтримки програми МАТРА КАП Посольства Королівства Нідерланди в Україні), завдяки якому мешканці та гості нашого краю мають можливість ознайомитися зі збірками музеїв області за допомогою спеціалізованої веб-сторінки www.museum.if.ua та візиток. У рамках проекту розпочато роботу зі створення асоціації музеїв Івано-Франківщини, нарад та круглих столів, обласну конференцію працівників музеїв з метою визначення спільних кроків та об’єднання зусиль задля розвитку музейної справи на Івано-Франківщині. До реалізації проекту залучено волонтерів з громадських організацій області; спільно з головним управлінням з питань туризму, євроінтеграції, зовнішніх зв’язків та інвестицій ОДА видано

життєдіяльності музейних закладів Івано-Франківщини управління культури облдержадміністрації започаткувало проведення регулярних нарад та семінарів з працівниками музеїв області.

У поточному році вкрай необхідно приступити до складання уніфікованих паспортів та визначення грошові оцінки унікальних експонатів. Потрібно в найближчий час продовжити фотофіксацію музейних колекцій, запровадити в роботі музеїв сучасні інформаційні технології з єдиною уніфікованою системою музейної комп’ютеризації.

Актуальним залишається питання відкриття краєзнавчих, історичних громадських музеїв, які є оберегами пам’яті, проведення паспортизації музеїв, розширення штату музейних екскурсоводів зі знанням іноземних мов, запровадження додаткових послуг, гарантування безпечного експонування музейної експозиції, входження музеїв до туристичної інфраструктури області та України.

Наш кор.

Студентський сенат у дії

Усі нормальні люди через певний період підбивають підсумки своєї роботи.

Ось і ми під кінець нашого навчального року вирішили дізнатись про роботу органів студентського самоврядування, зокрема студентського сенату. Голова студентського сенату Богдан Мачкур на зустріч погодився з першого заходу.

— Яких результатів досягли за рік навчальний?

— Найважливіше те, що нам спільно з Національним студентським союзом, іншими студентами України вдалося відстояти наше право на безоплатність додаткових навчальних послуг. Ми єдиний виш України, який написав звернення на ім'я президента України про відміну платних послуг за відробки, перезадання, пропуски. 10 квітня ця постанова було опублікована на сайті, а вже 25 квітня ми написали звернення на ім'я Президента, Прем'єр-міністра... Завдяки тому, що ми писали листи безпосередньо Президенту, в галузеве міністерство, ці постанови були відмінені. Вважаю це великим досягненням, тому що студентам тепер не прийдеся платити за відробки, перезадчі тощо.

Наступне - добились відміни постанови про оподаткування стипендій. Це означає, що гроші, які знімалися, (наприклад, з 530 гривень виплачувалось 507), будуть повернуті. Це одні з основних заходів, які ми планували зробити. Тобто основну увагу приділяємо захисту прав студентів.

У лютому відбулася студентська конференція, на якій було розглянуто і прийнято Положення про студентське самоврядування в Прикарпатському національному університеті. Тепер ми можемо офіційно працювати: звертатись у різні заклади чи установи, організувати певні масштабні акції, події тощо.

Зовсім недавно студентський сенат організував ярмарок вакансій, суть якого полягала в тому, що роботодавці безпосередньо приходили і пропонували студентам які-небудь вакансії, навчали як правильно оформлювати резюме, як поводитись під час співбесіди, як належить виглядати. Допомога студентам-випускникам у майбутньому працевлаштуванні, а також залучення студентів до роботи вже з других-третьох курсів, а не очікування отримання диплома.

Також ми були безпосередніми організаторами Галицького балу,

який пройшов успішно. Кошти, зібрані на ньому, підуть на оплату екскурсії дітям-сиротам та дітям з неповноцінних сімей на поїздку до Києва, зустрічі з Владом Ямою, відвідання концерту.

Перед днем святого Миколая у нас проходила акція «Частинка душі». Студенти приносили речі, гроші, передані нами будинку-інтернату на Хоткевича, влаштували для дітей невеличке свято.

— Чи часто до сенату звертаються студенти зі скаргами про порушення їхніх прав, зокрема викладачами?

— Поки що такого не було. Зараз ми займаємось розробкою свого сайту, пошти. Тому що є студенти, які бояться прийти і розповісти про певні порушення: чи то хабарі, чи перевищення своїх прав та обов'язків викладачами. Для тих, хто не має доступу до інтернету, ми хочемо зробити таку скриньку біля студентського сенату та біля кожного факультету, щоб студенти писали туди не тільки свої скарги, а й пропозиції, побажання, що б вони хотіли змінити.

— За рахунок яких коштів діє сенат? Чи надходять вони з університету для допомоги в реалізації програм студентського сенату?

— Як такого фінансування студентський сенат не має. Хоча в положенні ми прописали, що університет за можливості може надавати певну допомогу, забезпечувати необхідним. Кошти надаються, здебільшого під конкретну акцію, яку ми проводимо. Ось, наприклад, акція «Ярмарок вакансій». Необхідно надрукувати плакати. Ми розробляємо кошторис і нам виділяють на це певну суму. Але часто сума цієї допомоги не є достатньою. Тому часто доводиться залучати спонсорів.

— А на наступний навчальний рік Ви щось цікавеньке задумали?

— Насправді акцій заплановано дуже багато. Ось ми зараз плануємо акцію проти куріння «Поміняй цигарку на цукерку». Для цього, знову ж таки, потрібні кошти.

Також ми хочемо показати студентам що правильно і що неправильно. Відбудуватиметься збір фотоматеріалів, які показуватимуть обписані самими ж студентами парти, туалети тощо. Тобто гадаю варто показати те, що могло б бути при елементарному бережливому ставленні чи культурі поведінки і те, що є насправді: ідеал і дійсність. Це робиться для того, щоб молоді люди бачили, що недоцільно в такому вчитися, викликати в них почуття сумніння і порядності.

Крім того, зараз активно розробляємо ідею організації Всеукраїнської студентської конференції органів студентського самоврядування, на яку планується залучити по три-чотири представники з кожного міста. Як показує практика такі заходи потрібні задля обміну досвідом, розширення кола людей, з якими можна співпрацювати...

Продовжуватимемо традицію проведення Галицький балу.

З вересня планується повна заміна столових приборів у їдальні та пральних машин у гуртожитках.

— Чи задоволені Ви роботою студентського сенату як цілісної структури?

— Люди, як тільки приходять в сенат, — повні ідей, у них є бажання реалізувати свої плани, акції, проекти. Проте, коли доходить до роботи, все впирається в нестачу коштів.

Але якось виживаємо, завдячуючи дбайливому ставленню до нас керівництва університету.

— А чи не здається Вам, що головна функція Голови студентського сенату — стимулювати та якось підштовхувати, мотивувати студентську діяльність, допомагати новообраним представникам якомога менше розчаруватись у невдачах.

— Стимулювання відбувається, безперечно. У нас є усна домовленість зі службою таксі 1565: ми поміщаємо їхню рекламу на інформаційних плакатах, повідомленнях — вони нам надають 15 безкоштовних ювілейних поїздок. І вже по закінченні акції на зборах студентського сенату ми розподіляємо ці поїздки серед найбільш активних людей, що проводили захід. Це лише один зі способів стимулювання.

Попереду нові задумки.

— Щастя Вам!

Наталія Криворучко,
студентка II курсу
Інституту історії і
політології

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕННЯ ДЗВОНАРСТВА створено при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Дзвони – важливий церковний атрибут. Ще з часу прийняття християнства дзвонами в Русі-Україні не тільки скликають вірних на Службу Божу, а й використовують їх за найурочистіших подій. Водночас дзвонінням кликали до щоденної праці, голосили обідній відпочинок і вечірне закінчення роботи, повідомляли про стихійні й громадські лиха, зазивали до боротьби, прославляли військові перемоги тощо; музику дзвонів застосовували в лікувальних цілях, вони були оберегом. Для вираження радості, суму й торжества виникли різні дзвоніння і кожне з них має свою назву й значення (святкове, буденне, великопісне або заупокійне). Залежно від Служби Божої використовується те чи інше, причому в ряді випадків ці вимоги носять обов'язковий характер. Тому при храмах, як правило, декілька дзвонів, які відрізняються між собою величиною, силою звучання. Нині музика дзвонів вивчається як невід'ємна з княжих часів складова звукового довкілля сіл і міст, а дзвонарство – як один із найхарактерніших чинників історії української культури й музичного мистецтва; встановлюється значення для нашої духовної культури художнього феномену церковних дзвонів і дзвонінь; досліджується їхній вплив на мораль, звичаї.

За роки дослідницької роботи тільки автором цих рядків немало опубліковано про дзвонарство України, зокрема розділ «Музика дзвонів» у монографії «Нариси музичного мистецтва Галицько-Волинського князівства» (2001), науково-методичний посібник «Музика дзвонів і духовне здоров'я школярів» (2005), статті про дзвони в енциклопедіях Івано-Франківська, Коломийщини й Львова, наукові розвідки в журналах і збірниках; студенти музичного факультету Інституту мистецтв пишуть курсові й магістерські роботи із дзвонознавства, а Інституту філології – під керівництвом доцентів Ольги Лазарович і Лариси Табачин – захищають курсові, бакалаврські й дипломні роботи, присвячені вивченню дзвонарської

лексики в польській і українській мовах, художнього дослідження образів церковних дзвонів і дзвонінь в українській літературі тощо. Завдячуючи цьому, приміром, на XVII Міжнародній науковій конференції «Історія релігій в Україні» (Львів, 2007) із кампанологічними повідомленнями виступила магістрантка Оксана Ткач, студенти Данило Рега, Світлана Семко, Любов Черепанина. Радіофізик Роман Ткачук заснував фонотеку церковних дзвонінь, допомагає парафіям в обладнанні електронних дзвіниць. Тому Вчена рада нашого університету мала всі підстави для створення нового структурного підрозділу – «Центр дослідження дзвонарства» (таке об'єднання дослідників – перше у вищих навчальних закладах країни). Воно стане запорукою кращої координації наукових пошуків у вивченні теми «Історія та джерела дзвонарської культури в Україні» (державний реєстраційний № 01080011202), матеріальної підтримки студій, допомоги у виході на міжукраїнські й міжнародні контакти тощо.

Головна мета Центру – вивчення побутування дзвонів і дзвонінь в Україні, зокрема її Західному регіоні, а завдання – організація та координування кампанологічних студій науковців різних спеціальностей, інтереси яких орієнтовані на дослідження дзвонарства, зокрема створення джерельної бази його історії і розповсюдження, місце дзвонінь у церковному обряді й народних звичаях, відображення в літературі, поезії, малярстві, музиці тощо, шляхи залучення дітей до сприймання музики дзвонів на уроках, у позакласній і позашкільній роботі. Важлива проблема – створення комп'ютерної бази даних про дзвони України (де помістимо відомості про той чи інший дзвін до XVIII ст.).

Чим ще буде корисним наш Центр? Допоможемо підібрати дзвони на дзвіниці, правильно розмістити й підвісити; порекомендуємо, де можна їх придбати. Порадимо, як оберігати ці сакральні інструменти від пошкоджень, зокрема як добре прикріпити серце дзвона. Організуватимемо навчання уставним дзвонінням, допоможемо вдосконалити вміння їх творити. Розроблятимемо туристичні

маршрути, зокрема по Івано-Франківську, які посприяють ознайомленню з унікальними пам'ятками дзвонарства на Прикарпатті й використанню їх для свого оздоровлення. Проконсультуємо під час написання історії дзвонів і дзвонінь (прикро, коли в історіях міст чи сіл нашої області часом відсутні відомості про ці унікальні мистецькі пам'ятки, їхні описи, перипетії придбання, збереження). Допоможемо в обладнанні тимчасових, до купівлі парафією, набору дзвонів, електронних дзвіниць. Також організуватимемо наукові конференції, конкурси учнівських творів, наукових рефератів про історію дзвонів свого села, міста, проведення фестивалів дзвонарів. Для останнього в пригоді стала б дзвіниця, що на площі Андрея Шептицького в Івано-Франківську, треба тільки докупити більші дзвони, тоді місто мало б унікальну пленерну музичну споруду. З часом тут можна створити карійон, проводити фестивалі дзвонів музики, що теж притягатиме туристів.

Отже, йдеться про справу всіх, де кожен може принести посильну користь, якщо не природоцесним відомостей про дзвонарство краю чи допомогою в цьому, то хоча б його використанням для зміцнення своїх фізичних і духовних сил – багатства суспільства. Докладніше познайомитися з перспективою наукових пошуків і вибрати напрям, що стане предметом ваших дослідницьких зацікавлень, можна в рубриці «Центр дослідження дзвонарства» веб-сайту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (www.pu.if.ua). Тут же знайдете нещодавно опубліковане нами, рецензії на видання інших авторів.

Богдан Кіндратюк,
директор Центру
дослідження
дзвонарства,
доцент

13 травня 2009 року відбулося відкриття Науково-освітнього центру (НОЦ) «Наноматеріали в пристроях генерації та накопичення енергії» в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Метою створення центру є консолідація роботи науковців університету, що працюють у галузі прикладного матеріалознавства, впровадження результатів цих

розробці первинних та вторинних гальванічних і фотогальванічних елементів, де основним напрямком пошуку є створення принципів отримання функціональних електродних матеріалів з наперед заданими часостабільними фізичними властивостями. Глобальна мета досліджень у цій галузі – максимальне збільшення питомих енергетичних показників гальванічних, фотогальванічних

проектів науково-дослідного та навчально-методичного характеру в рамках програм Міністерства освіти та науки України. Планується збереження та розширення співпраці з науково-дослідними установами Національної академії наук України, зокрема розвиватиметься робота спільної лабораторії ПрНУ та Інституту металофізики НАН України ім. Г.В.Курдюмова, на базі якої в найближчому майбутньому

досліджень в освітню діяльність фізико-технічного факультету університету та покращення якості підготовки висококваліфікованих фахівців спеціалізації «Фізика» та «Прикладна фізика». У рамках роботи НОЦ будуть проводитись фундаментальні дослідження в галузі застосування нанотехнологій та наноматеріалів для підвищення енергоефективності джерел та накопичувачів електричної енергії. Зокрема, буде вирішено цілий комплекс науково-технологічних завдань, метою яких є створення високоєфективних, екологічно безпечних, дешевих з точки зору технології виробництва та використання матеріалів для енергоефективних технологій. Велика увага приділятиметься

та термоелектричних джерел живлення – поєднання в пристрої надвеликої густини енергії за високої потужності.

Створення центру є результатом тісної співпраці Фонду цивільних досліджень та розвитку США (CRDF), Агентства міжнародного розвитку США (USAID) та Міністерства освіти і науки України за програмою «Співробітництво у науково-технічних дослідженнях та освіті» (СНТДО) в галузі енергоефективних технологій. Мета програми – прискорення переходу України до економіки знань на основі посилення позицій науки та вищої освіти в Україні. Результати діяльності НОЦ ляжуть в основу започаткування та виконання широкого спектра

планується відкриття відділення «Хімії та фізики нанодисперсних матеріалів» Інституту металофізики НАН України. В рамках центру буде працювати Лабораторія гамма-резонансної спектроскопії з аналізом електронів конверсії, якій з 2002 року надано статус Національного надбання України. Методики, розроблені працівниками лабораторії, дозволяють вести цілеспрямований пошук шляхів синтезу нових матеріалів з передбаченими кристалічними та магнітними властивостями; обладнання Лабораторії не має аналогів в Україні. Ключовим моментом у діяльності НОЦ є залучення до проведення наукових досліджень молодих науковців, аспірантів та студентів.

Матеріальна база, яку надасть для потреб НОЦ університет, уже є достатньою для проведення сучасних високотехнологічних досліджень. Розроблені та відпрацьовані в процесі виконання проекту методики синтезу та модифікації електродних матеріалів застосовуватимуться в навчально-науковій діяльності студентів спеціальностей «Фізика» та «Прикладна фізика» під час підготовки спеціалістів та магістрів за напрямками «Фізичне матеріалознавство», «Радіоелектронне матеріалознавство». Тому надзвичайно цінним для студентів буде виконання на базі НОЦ певних лабораторних робіт у рамках навчальної програми.

Одним із найбільш важливих кроків,

науковий потенціал українських університетів, їхню відповідність економічним та технологічним потребам, спроможність готувати нове покоління молодих учених у ключових галузях техніки. У виступі було підкреслено розуміння урядом необхідності підтримки новітніх технологічних рішень у сфері матеріалознавства та важливості розробки цього напрямку для подальшого успішного економічного зростання країни.

Посол США в Україні Вільям Тейлор зазначив, що створення НОЦ у Івано-Франківську – результат перемоги в конкурсі, за участі багатьох вищих спеціалізованих навчальних закладів з України, що свідчить про значний потенціал прикарпатських науковців саме у сфері прикладного наноматеріалознавства. На сьогодні розробка енергоефективних технологій є пріоритетним напрямком науково-технічного

Нанотехнології на Прикарпатті

18-23 травня 2009 року на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника МОН України проведено чергову XII Міжнародну конференцію з фізики і технології тонких плівок та наносистем.

Для участі у конференції було заявлено і подано 524 доповіді від науковців 143 організацій з 16 країн. У роботі конференції взяли участь понад 200 науковців, серед яких 47 докторів наук (в тому числі академіки та чл.-кор. НАН України, Академії наук вищої школи України, зарубіжних АН), 68 кандидатів наук, значна кількість аспірантів і студентів. Зарубіжні вчені представляли Німеччину, Угорщину, Болгарію, Литву, Польщу, Румунію, Молдову, Білорусь, Росію. У роботі конференції взяли участь науковці 10 інститутів НАН України та 22 університетів нашої держави. До початку роботи було видано програму, матеріали конференції у 2-х томах, які були надані всім учасникам та надіслані Міністерству освіти і науки України, Президії НАН України, іншим відомствам.

Конференція стала об'єднуючим фактором у рамках наукового форуму вчених різних наукових шкіл України та зарубіжжя, що займаються технологією тонких плівок, нанотехнологіями, наноматеріалами і квантово-розмірними структурами, фізико-хімічними властивостями плівок та наноструктур, а також прикладними аспектами даних проблем – тонкоплівковими елементами електронних пристроїв, зокрема пристроями наноелектроніки та нанофотоніки. На конференції були розглянуті як теоретичні проблеми процесів росту нуль-, одно- та двовимірних квантових систем, фізичного та математичного моделювання нанорозмірних об'єктів (аналітичне та комп'ютерне моделювання), технології фізичного експерименту нанооб'єктів, так і технологічні та прикладні проблеми і досягнення.

Результати проведеної конференції підтвердили актуальність вибору головного напрямку конференції. Наочно продемонстровано прагнення фізиків, хіміків, математиків, технологів, розробників

напрямлених на розвиток взаємозв'язку у сферах освітнього, наукового та міжнародного співробітництва, буде проведення міжнародної школи-семінару для студентів, аспірантів та молодих науковців за участю провідних вчених різних держав з питань фізики, хімії і технології електрохімічних джерел живлення, наноелектрохімії, сучасних методів хімічного аналізу та обробки даних. Окремим пунктом роботи є інформативно-аналітична діяльність НОЦ, яка полягатиме в проведенні інноваційно-інвестиційної кампанії щодо впровадження отриманих розробок, виданні рекламних матеріалів готової продукції, популяризації наукової діяльності серед учнів регіону, насамперед, у коледжах та спеціалізованих школах при ПрНУ.

У церемонії відкриття взяли участь заступник міністра освіти і науки України Максим Стріха, посол США в Україні Вільям Тейлор, віце-президент Фонду цивільних досліджень та розвитку Ерік Новотни, ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Богдан Остафійчук, представники міжнародних організацій, що працюють у сфері науково-технологічного розвитку, представники місцевої влади.

У своєму виступі Максим Стріха відзначив, що Науково-освітні центри, створені за цією програмою, зміцнюють

розвитку більшості країн світу і підтримка з боку CRDF та USAID дозволить українським науковцям та студентам залишатися на вістрі наукового прогресу. Допомога, яку надає USAID, донедавна концентрувалася в галузях економіки, охорони здоров'я та соціальної сфери, тому фінансування науково-технічних проєктів є прикметним сигналом, що свідчить про важливість розвитку цієї сфери для американсько-українських відносин.

Фінансування роботи центру відбуватиметься на паритетних умовах за сприяння уряду України: 300 тис. дол. США від CRDF, 150 тис. дол. США від Міністерства освіти і науки України та 150 тис. дол. США від Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

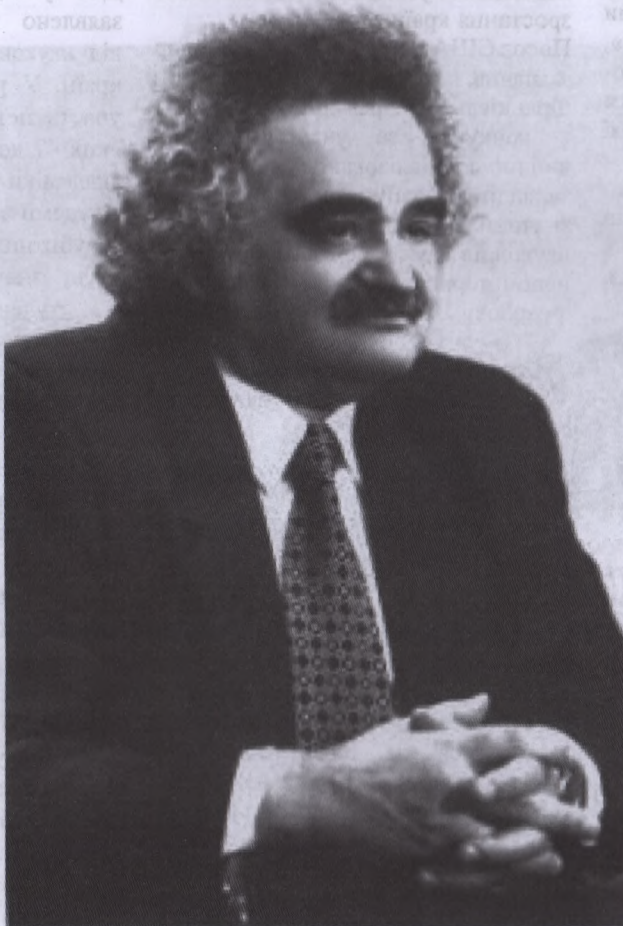
Фінансова підтримка Центру дозволить придбати сучасне науково-дослідне устаткування, залучити висококваліфікованих науковців-викладачів до реалізації нових науково-навчальних програм, залучити до дослідницької роботи обдаровану студентську молодь та сприятиме встановленню зв'язків із науковими партнерами в Україні та за кордоном.

Мета програми – прискорення переходу України до економіки знань на основі посилення позицій науки та вищої освіти в Україні.

та дослідників сучасних приладових структур і приладів нано-, мікро- та оптоелектроніки об'єднати свої зусилля в розв'язанні сучасних проблем створення нових та модернізації існуючих технологій, матеріалів та приладів. На конференції розглянуто доповіді провідних вчених України та інших країн світу з проблем росту тонких епітаксійних плівок і квантово-розмірних структур, розробки, моделювання та аналізу селективних приладів сучасної мікро- та оптоелектроніки, морфологічних, експериментальних та теоретичних досліджень кристалографічних, люмінесцентних, рентгено-структурних властивостей квантово-розмірних структур, упродовження цих розробок у сучасні технічні та побутові прилади тощо.

Значний відсоток серед учасників конференції молодих вчених (близько 35%) свідчить про відродження інтересу молоді до природничих наук і наукових досліджень. Склалися і отримують подальший розвиток творчі наукові колективи фізиків, хіміків, технологів та розробників приладових структур з різних організацій України та

України від 02.04.09 р. №331-р. Конференція пропонує МОН України запровадити нові спеціальні курси для магістрів фізичних та електронних спеціальностей: фізика та технологія нанорозмірних систем; квантово-розмірні гетероструктури і прилади нового покоління; фізико-хімічні аспекти розробки тонких плівок; оптика дисипативних та

неоднорідних плівок; фізичні процеси в квантово-обмежених системах; лазерні та оптоелектронні технології; хімія наноматеріалів та наноструктур.

університету імені Василя Стефаника, Інституту фізики НАН України, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, Інституту металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича і Державного фонду фундаментальних досліджень України.

З метою координації та підтримки пріоритетних науково-технічних досліджень, а також реалізації інноваційно-орієнтованих проектів у рамках визначеної тематики створено науково-навчальний центр ННЦ «Фізика, хімія і технологія наноструктур».

Відродно відзначити, що на час проведення конференції УКАЗОМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ за вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки, створення національної наукової школи, зміцнення науково-технічного потенціалу України нагороджено орденом „За заслуги” III ступеня Фреїка Дмитра Михайловича – завідувача кафедри, директора Фізико-хімічного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктора хімічних наук, професора.

Учасники конференції висловили вдячність Міністерству освіти і науки

України і особисто заступнику Міністра МОН України Максиму Стрісі, Прикарпатському національному університету імені Василя Стефаника, персонально ректору університету Богдану Остафійчуку та Голові Оргкомітету Дмитру Фреїку за їх активну участь в організації та проведенні конференції, програмному комітету конференції.

Нових творчих успіхів Вам, прикарпатці!

Член Оргкомітету, академік НАН України М.С. Бродин

Конференція стала об'єднуючим фактором у рамках наукового форуму вчених різних наукових шкіл України та зарубіжжя

зарубіжних країн, про що свідчить велика кількість спільних доповідей і наукових публікацій.

На конференції внесено пропозиції щодо реалізації Державної науково-технічної програми «Нанотехнології та наноматеріали» на 2010-2014 рр., концепція якої затверджена Розпорядженням Кабінету Міністрів

У рамках конференції проведено засідання круглого столу за участю представників Інституту фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України, Прикарпатського національного

Триптих „Дзеркало”

*«Коли все ще було
Можливим»
(к/ф „Дзеркало”,
реж. А. Тарковський.)*

1.

Розсипалась доля
Уламками дзеркала...
Хлопчисько з
Надією на щастя
Розглядав своє крило
На долоні.
Чуєш?..
Потрібні обійми –
Оце й усе.
Так мало,
Щоб стати птахом,
І так шалено багато,
щоб просто любити...

2.

Спіткнутись об власне
Життя, щоб
Наблизитись до
Свого дитинства.
Дивитись,
Вдивлятись
І з боєм бачити
Власне обличчя,
Воно у калюжі,
В котру щойно впав.
Обличчя тремтіло,
мінілось,
колихалось
і... плакало.
Це сльози по тобі,
Дитинство забуло
Про Тебе.

3.

*«Зеркала: красота
убываает, и собственным ликом
Нужно вбирать ее, чтобы
восполнить утечку.
Чувствуя, мы улетучиваемся:
выдыхаем
Сами себя».
(«Дуинские элегии»,
Р.М.Рильке)*

Зазираючи в дзеркала днів,
Помічаш все більше зморшок –
Поринаєш у задзеркалля
Й чомусь не знаходиш себе.
...Вже тонеш...

і спиш:

неспокійно, тривожно і кволо.
(Тут таких мільйони!
Де ж тоді освіжити обличчя?)
Всюди втома і час
Нескінченними віхами,
Все має глибоке коріння
І шлях
За кожним дзеркалом –
Нова реальність,
Що згодом вросте і у тебе.

***

Хто бачив тебе справжно?
І звідки ця нав'язлива насиченість
кольорів у дзеркалі?
Розчиняюся у відблисках світла...

Роздумую...

Так, плани де-факто –
все одно, що пустослів'я,
випите в віршах
на брудершафт із собою.
...Ніхто ж і не скаже,
якого кольору душі...

***

У домі тишею
розквітлі квіти,
немовби порух уст
зизнання ніс мені,
а не журбу.

І був близьким,
а не чужим
цей літній вітер,
хоч і летів від мене
в далину.
Ловити холод пальцями
крізь шибку
ніколи серцю радість
не несло,
Сьогодні ж їм –
відчуті шепіт вітру
і в серці стисненого
“жду”.

***

Потім знову
Жалієш себе і
Цю зустріч,
Але ж ніч не
Пускає без жалю
В світанки.
Коли холодно –
страшно,
Коли тихо –
самотньо...
Ніч банально-болюча.
Назавжди,
до ранку.

***

Ось бачиш, усе коли-небудь
зростається з терням,
й долоня старіє від туги
за дотиком літа.
Тебе дочекаюся на завтра...
А зараз – скоріше б
побачити сон! –
Я нишком від себе
розшукую подушку спокою,
а знаходжу їжачка болю,
що біжить спогадами
обіцянок і пробачень.
І, напевне, він залишитья
поруч до ранку,
щоб привести мене до тьми
голкою реальності,
коли мені знов заманеться
будувати п'єдестал
для Любові без очікувань.

**Ореста Возняк,
аспірант кафедри
релігієзнавства**

ВОГОНЬ ВЕСНИ

Вогонь весни –
І радість всім,
І на устах
снується спів.
Весна прийшла,
як білі сни.
Цвіте в садах
вогонь весни.

***

Я ПРОКИНУЛАСЬ НИНІ ...

Я прокинулася нині раненько
І пішла у зелений садок.
Уже сонце сходило тихенько,
Пробудилося рідне село.

Односельці виходять у поле,
Оживає весняна земля.
Йде дідусь і хлоп'я ясночоле –
Йде до праці Україна моя.

Почекай і мене, моя ненько,
Зачекай же, Україно моя,
І я піду до праці раненько,
Бо ж і я є дитина твоя.

**Леся Палагіцька,
студентка II курсу
Інституту філології**

***

У тиші травневій леліє сонет,
В калинових вікнах, в зеленому
домі.
Ледь чутно в узвишші заснулих
ронет
Молитвою дива і дивом любові.

Звеличує владне цвітіння весни,
Запалює вірою трави і роси ...
На ганку, де сонце червоно яснить,
Джультетта примхливо розчісує
коси.

Пишніє в промінні волосся чудне,
В мелодії неба і музиці прози.
Й здається: Шекспір їй читає сонет,
Оцій, що повільно розчісує коси.

Зчарованим подивом далеч врунть,
Красою строфи передзвонює ранок
І драмою тенор довкола бринить,
А то нарочито вертає на ганок.

У тиші травневій леліє сонет,
В калинових вікнах, в зеленому домі
З століть до Джультетти шепоче поет
Сльозою кохання у кожному слові.

Любомир Кліщ

Вітаємо!

19 червня виповнюється 60 років від дня народження директора Інституту філології, завідувача кафедри української літератури

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, дійсного члена НТШ, члена Національної Спілки спілки журналістів, члена Спілки театральних діячів України, Відмінника освіти України, доктора філософії, доктора філології габілітованого, доктора філологічних наук, професора Степана Івановича Хороба

Професор Степан Хороб належить до тієї когорти людей, які невтомно трудяться на благо України та її народу, надихають

працелюбством, власним прикладом спонукають здобувати нові творчі вершини. Любов до України у таких людей визначається не кількістю сказаних про неї гарних слів (хоча, звісно, й вони не зайві), а щоденною, самовідданою працею, спрямованою на процвітання, на благо тих, хто трудиться поруч. У цьому відношенні Степан Іванович Хороб слугує для нас, його колег, гідним прикладом.

Народився Степан Хороб в с. Драгомирчани Тисменицького району Івано-Франківської обл. Закінчив філологічний факультет Івано-Франківського педагогічного інституту імені Василя Стефаника (1971), викладав українську мову та літературу на Рожнятівщині, згодом, уже працюючи журналістом в Івано-Франківську, завершив навчання в аспірантурі при кафедрі української літератури Львівського національного університету імені Івана Франка (1984). 1988 року захистив кандидатську дисертацію «Проблема конфлікту в українській радянській драматургії 70-х років»; 1997 року після захисту докторської дисертації «Українська драматургія кінця XIX-початку XX століття: напрями, течії, стилі» в Українському Вільному Університеті (Мюнхен, Німеччина) здобув науковий ступінь доктора філософії, 1999 року – науковий ступінь доктора філології габілітованого («Українська релігійно-християнська драма кінця XIX – початку XX ст.»). 2002 року захистив докторську дисертацію «Українська драматургія кінця XIX – початку XX століття в системі

модерністського мислення».

Широким є діапазон проблематики його досліджень, основу яких становлять студії з теорії та історії драми, сценічного мистецтва, специфіки художнього мислення в українській і зарубіжній драматургії, поезики української та західноєвропейської релігійно-християнської драми, літературної компаративістики, літературної і театральної критики. Атрибутом дослідницького стилю яких є наукова достовірність і виваженість суджень, неординарність мислення, інтуїтивне відчуття нового.

Муза філологічної науки, якій він присвятив майже 40 років творчої діяльності, принесла в його доробок близько 20 книг, серед яких 6 одноосібних наукових

монографій, підручники, посібники, збірники праць. Степан Іванович є науковим редактором та упорядником більше 10 видань, за його науковою редакцією побачили світ близько 100 наукових праць, він – автор понад 200 наукових праць з українського літературознавства і театрознавства. В усіх його книгах запропоновано нові підходи до аналізу ідейно-естетичних явищ минулого і сучасного розвитку українського письменства, виявлено досі невідомі або мало знані факти літературно-художнього і сценічно-драматургічного процесу в Україні та в українській діаспорі.

За час роботи в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Степан Хороб працював на посадах старшого лаборанта, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідувача кафедри, директора Інституту філології. Водночас він поєднував її із журналістикою, будучи першим головним редактором загальноуніверситетської багатотиражної газети. Усі, кому доводиться працювати з професором Хоробом, знають його і як вимогливого керівника, і як серйозного та глибокого вченого, і як доброзичливу, чуйну людину, здатну зрозуміти інших і вчасно прийти на допомогу. В його особі гармонійно поєднуються професіоналізм

ученого і високі моральні чесноти людини.

Степан Іванович належить до числа тих науковців, які не тільки самі активно працюють, а й щедро діляться своїми ідеями, думками, напрацюваннями з іншими. Тому велику увагу він приділяє підготовці та атестації нової генерації дослідників-філологів. Професор Хороб С. І. є засновником літературознавчого напрямку в українській філологічній науці з питань дослідження драматургічно-театрального західноукраїнського та діаспорного літературно-мистецького процесу. За його керівництва утвердилася літературознавча наукова школа „Проблеми драматургічно-театрального модернізму“, що пов'язана з літературознавчими інтересами і дослідженнями у галузі науки про художню літературу. В рамках цього напрямку підготовлено 10 кандидатських дисертацій

(дві з них рекомендовано до захисту) і розроблено ряд

всеукраїнських і міжнародних проєктів.

Він – Голова спеціалізованої

вченої ради із захисту

кандидатських дисертацій у

Прикарпатському національному

університеті імені Василя Стефаника, член спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Професор Степан Хороб є науковим редактором „Вісника Прикарпатського університету: Філологія“, членом редколегій «Українського літературознавства» (Львівський університет), часопису «Етнос і культура», членом редколегій часопису «Етнос і культура», наукових і культурно-просвітніх часописів „Галичина“, „Українознавчі студії“, часопису „Тірська школа українських Карпат“, краєзнавчого часопису «Краснавець», багатьох наукових і культурно-освітніх видань. Друкувався у літературознавчих виданнях Варшави, Кракова (Польща), Мюнхена (Німеччина), Оломоуца (Чехія), Мінська (Білорусія), Філадельфії (США), Торонто (Канада), Москва (Росія). Про нього як літературознавця писали у Варшаві, Мюнхені, Нью-Йорку. Він є активним членом Івано-Франківського осередку Наукового товариства імені Т. Шевченка,

В його особі гармонійно поєднуються професіоналізм ученого і високі моральні чесноти людини.

головою філологічної секції осередку. Сьогодні кафедра української літератури та Інститут філології, очолювані С. Хоробом, є одними із найкращих в Україні, тут зосереджено серйозний науковий потенціал, працюють відомі науковці, визнані письменники, навчаються хороші студенти. Не є секретом, що серед інших чинників, котрі забезпечили такий наш успіх, є і особисті якості Степана Івановича – принциповість, відданість професії, організаторські здібності, доброзичливість, вміння поступитися особистими інтересами в ім'я спільних справ. Для нас важливим є і правильно обраний директором стратегічних курс, спрямований на примноження кращих традицій колективу, формування у ньому атмосфери добропорядності, взаємодопомоги, вимогливості до себе, турботливого ставлення до студентів, розвиток почуття гордості колективом, повноправним членом якого себе відчуваєш.

Спілкування з професором Степаном Хоробом завжди захоплює несподіваними обертами думки, зіставленнями і порівняннями, оригінальними ідеями. Де б не зустріли професора, чи серед негавмовних студентів, чи за робочим столом, коли він мережить білий аркуш своїм характерним почерком, придивимось уважніше – перед нами натхненна людина, яка займається улюбленою справою! Божа благодать поєднала в характері Степана Івановича природну делікатність, чуйність і тверду волю, вимогливість і глибокий розум, відданість роботі і доброту душі, щирість серця. Кожен, хто торкнувся до людської доброти і щирості Степана Івановича, проникається почуттям великої поваги, людської вдячності й обов'язку.

Сьогодні це вчений з великим науковим доробком і добра, щира, привітна людина, яскрава, різнобічна й непересічна постать в українській

науці, культурі та освіті. Свій ювілей Степан Іванович зустрічає енергійним, винятково працьовитим, оптимістично налаштованим, з завжди притаманним йому почуттям гумору. Він притягує до

себе гострим розумом, інтелектом, ерудицією й водночас простотою і безпосередністю у спілкуванні.

Щиро вітаємо Степана Івановича Хороба з величним ювілеєм!

Від імені всіх, кому хоч якоюсь мірою пощастило зустрічати професора Степана Хороба на життєвій дорозі, працювати з ним чи на науковій ниві зростати під його впливом, побажасмо міцного здоров'я, творчої наснаги, щастя, добра й достатку, оптимізму, гарного настрою, тепла і затишку в родинному колі, радості й гараздів у житті, подальших щедрих творчих здобутків!

Хай здійсниться, Степане Івановичу, всі Ваші добрі зачини, а підтримка друзів, колег і однодумців надихає на добрі справи в ім'я розквіту нашої України!

Колектив кафедри української літератури та Інституту філології

*Ректорат,
профспілковий
комітет, співробітники
вітують з 60-річчям
директора Інституту
українознавства,
завідувача кафедри
української мови,
доктора філологічних
наук, професора
**Грещука
Василя
Васильовича***

*завідувача кафедри
обліку і аудиту, доктора
економічних наук,
професора*

**Баланюка
Івана
Федоровича**

*директора Інституту
філології, завідувача
кафедри
української літератури
Інституту філології,
доктора філологічних
наук, доктора
філософії, доктора
філології габілітованого,
професора
**Хороба
Степана
Івановича***

*та бажають нашим
славним ювілярам
здоров'я, щастя,
творчих успіхів і
наукових здобутків!*

Спорт

Нещодавно у м. Вільнюс (Литва) проходив чемпіонат Європи з вільної боротьби.

Надзвичайно успішно в цьому чемпіонаті виступила студентка 2-го курсу факультету фізичного виховання та спорту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Ірина Харів, яка

У м. Луганськ відбулися змагання з гімнастики. Наша збірна на чолі з Чемпіонкою Європи, учасницею XXIII Олімпійських Ігор у Пекіні, студенткою 2-го курсу факультету фізичного виховання та спорту Прикарпатського національного університету Дарією Згобою завоювала чотири нагороди: одну

спортивно-педагогічних дисциплін Іриною Цап, лідирує після трьох турів чемпіонату України у вищій аматорській лізі і зараз здобула право виступати у фіналі чотирьох кращих команд ліги в м.Полтава. У разі успішного виступу команда має шанс завоювати путівку в суперлігу. Зробивши екскурс в історію, слід

завоювала срібну медаль.

Відзначимо, що наші дівчата вже другий рік поспіль обіймають найвищі сходинки на п'єдесталі пошани чемпіонату континенту. Торік чемпіонкою Європи стала її подруга по команді, нині аспірантка факультету фізичного виховання та спорту Мар'яна Квятковська. Браво, дівчата!!!

Варто загадати, що тренером цих чарівних дівчат є доцент кафедри спортивно-педагогічних дисциплін, заслужений тренер України, майстер спорту з боротьби Ігор Матійчук. Триває VIII літня Універсіада України з 21 до 24 квітня.

золоту, дві бронзові і одну срібну медаль. Золото в коронній дисципліні – вправах на брусах на рахунку Дарії Згоби, а також дві бронзові медалі у вправах на колоді та багатоборстві, срібну медаль також у багатоборстві здобув студент третього курсу факультету фізичного виховання та спорту Павло Грацьонь.

Волейбольна команда «Університет», яка представлена, в основному, такими волейболістками як Ірина Пятківська, Олена Кропивянська, Сандра Євтушок, Аліна Кривчук, Ірина Гутник, Ірина Кричун, Христя Калитка, Наталя Танчук та граючим тренером, старшим викладачем

відзначити, що наша команда «Університет» одного разу вже пройшла шлях від колективу фізкультури до команди суперліги України. Кілька років вона успішно виступала в чемпіонаті України серед найсильніших команд. Найуспішнішим для неї став 1996 рік, коли дівчата стали бронзовими призерами Кубка України з волейболу.

**Степан Хопта,
директор спортивно
клубу «Наука»**

Засновник видання - Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (ректор - член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук, професор **Богдан Остафійчук**)

Відповідальні за випуск:

**Наталія Криворучко, Любов Максимів,
Наталія Марчук**
Верстка і дизайн:
Жанна Дутчак

Газета зареєстрована обласним управлінням у справах преси та інформації Івано-Франківської облдержадміністрації від 29.08.2005р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації
№ 555, серія ІФ

Редактор -
кандидат філологічних наук
Любомир Кліш

Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції